

Sium
SOTE

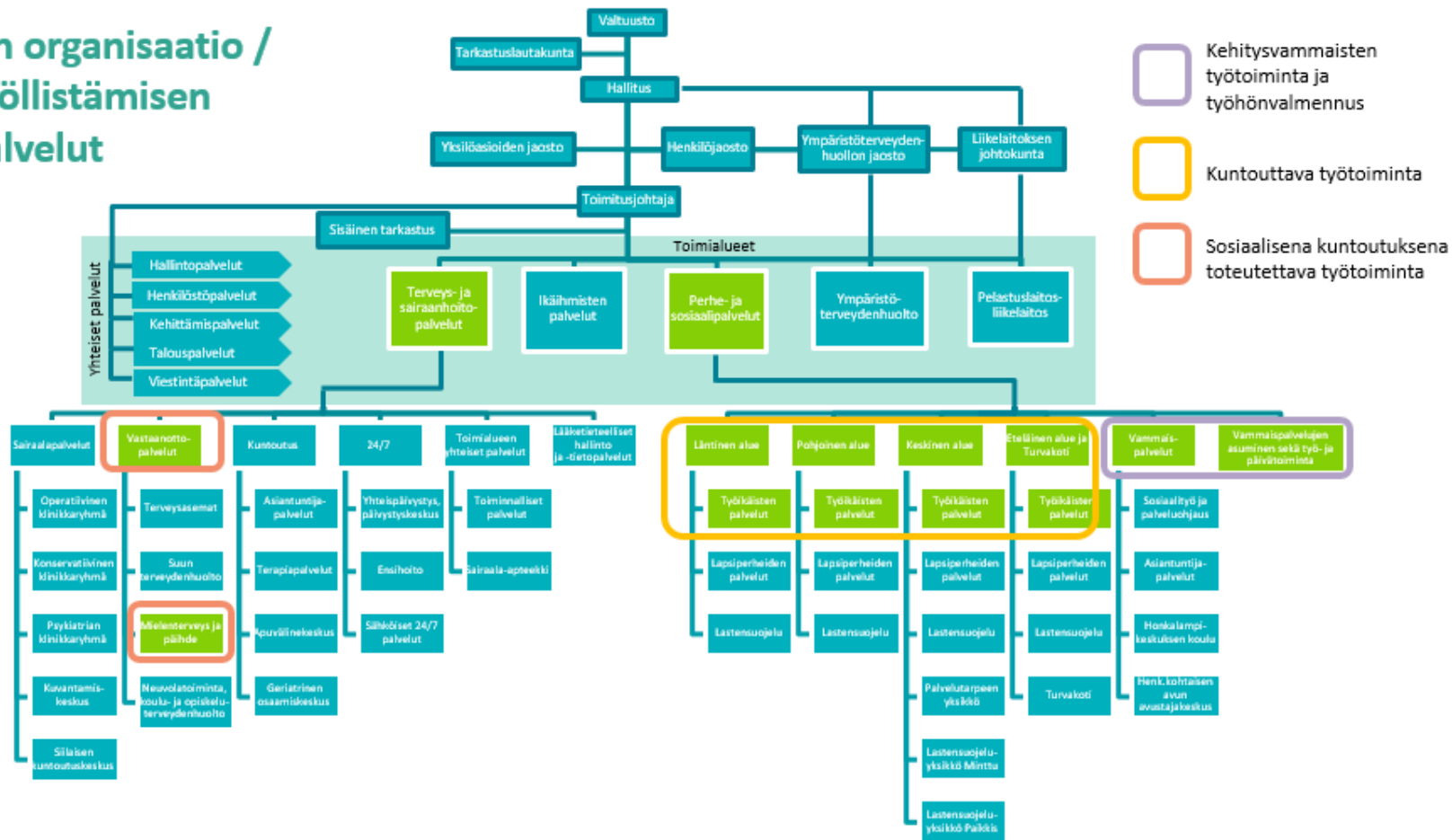
Kehitysvammaisten työtoiminta ja työhönvalmennus

Siun soten Työkykyohjelma 2020 – 2022

Palvelukuvaus 17.6.2021

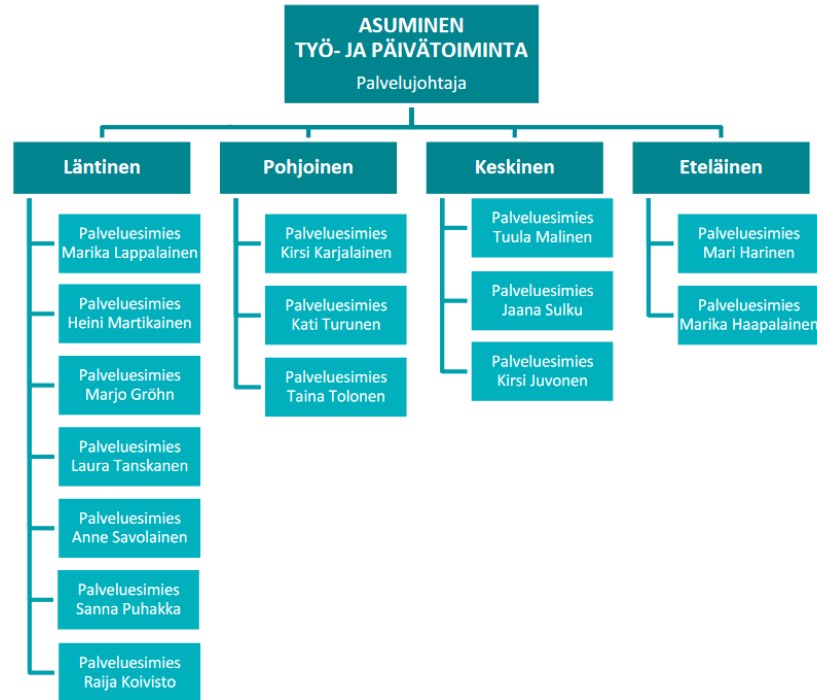
Koonti: Projektisuunnittelija Senja Asikainen,
senja.asikainen@siunsote.fi

Siun soten organisaatio / Tuetun työllistämisen sosiaalipalvelut

Vammaispalvelujen asuminen sekä työ- ja päivätoiminta

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Kehitysvammalain (519/1977) mukainen työtoiminta ja työhönvalmennus- palvelua järjestävä organisaatio

Kehitysvammaisten työtoiminnan ja työhönvalmennuksen järjestämisvastuu Siun soten alueella on selkeä ja toteutetaan vammaispalveluiden ja vammaispalveluiden asumisen sekä työ- ja päivätoimintojen palvelualueilla

Palvelut järjestää Siun sote- Pohjois- Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä

- Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen järjestämisen edellytyksenä on, että henkilö ei saa riittäviä tai hänelle sopivia palveluja tai tukitoimia muun ensisijaisen lainsäädännön nojalla. (Siun sote)
- Palvelut määräytyvät palvelutarpeen arvioinnin ja vammaispalvelulain tai kehitysvammalain perusteella. (Siun sote)
- Vammaispalveluilla ja tukitoimilla helpotetaan vammaisten henkilöiden selviytymistä jokapäiväisestä elämästä ja tuetaan vammaisten henkilöiden työ- ja toimintakykyä sekä omatoimisuutta. (Siun sote)

Kehitysvammaisten työtoiminta ja työhönvalmennus

- Työ- ja päivätoimintayksiköitä yhteensä Siun soten alueella 18 kpl
 - Työtoimintaa näistä 16:sta
 - Selkeitä päivätoiminnan yksiköitä 2
- Asiakkaita yhteensä työ- ja päivätoiminnassa vuonna 2020 oli 653
- Asiakkaita avotyötoiminnassa, työhönvalmennuksessa ja tuetussa työssä vuonna 2020 oli 143
- Ohjaavaa henkilökuntaa työ- ja päivätoiminnassa 103
 - Ohjaajia 47
 - Ryhmäavustajia 21
 - Työ- ja päivätoiminnan ohjaajia 31
- Kokoaikaisia avotyön, tuetun työllistämisen ja työhönvalmennuksen ohjaajia 2,5 henkilöä. Usealla toimintakeskuksella ohjaustyö tapahtuu osana toimintakeskuksen ohjaustyötä.

Mikä on palvelun sisältö?

Asiakasosallisuus on otettu Siun soten kehitysvammapalveluissa laajasti huomioon

- Asiakkaan palvelusuunnitelmassa korostuu asiakasosallisuuden huomioiminen, ennakoiva työote ja tiedon siirto eri toimijoiden välillä. (Asiakastyössä käytössä erilaisia osallistavia menetelmiä, kuten YKS.)
- Asiakas on osallisena häntä koskevassa kirjaamisessa. Asiakas määrittelee itse toimintakauden tavoitteensa (nousee KVANK-laatukriteereistä) ja arvioi tuetusti niiden toteutumista.
- Kehitysvammapalveluiden työhönvalmennuksessa sekä työtoiminnassa noudatetaan KVANK-laatukriteereitä ja asiakkaat ovat yleisesti osallisia toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Asiakkaat ovat olleet osallisena KVANK-laatukriteereiden selkokielisessä määrittelyssä.
- Asiakkaat toimivat vertaisohjaajina ja osa kokemusasiantuntijoina. Lisäksi on alueellinen asiakasraati ja Me Itse ry:n paikallinen ryhmä ja näiden kaikkien kokemustietoa hyödynnetään palveluiden kehittämisessä

Mikä on palvelun sisältö?

- Vammaispalveluiden kehitysvammapalveluissa asiakkaan tuetun työllistämisen prosessi on kuvattu ja se on yhdenmukainen koko Siun soten alueella
- Vahvuutena vammaispalveluissa on kehitysvammaisen asiakkaan työntekijöiden monialainen yhteistyö, esim. asiakkaan suunnitelma tehdään sote-ammattilaisten yhteistyönä.
 - Monialaiseen yhteistyöhön kuuluu tiivis yhteistyö asiakkaan verkoston kanssa: erityishuollon asiantuntijapalvelut (esim. lääkäri ja psykologi), asumispalvelut, sosiaaliohjaus, sosiaalityö, työ- ja päivätoiminnan ohjaus.
 - Tarvittaessa asiakkaan verkostoa täydennetään perusterveydenhuollon, mielenterveys- ja päihdepalveluiden, Kelan, TE-palveluiden tai kunnan työllisyyspalveluiden osalta.
 - Työkyvyn tuen tiimi on vahvasti olemassa ja toimii asiakkaan ympärillä olevassa verkostossa, työkyvyn tuen suunnitelma on osana kehitysvammaiselle asiakkaalle laadittua palvelusuunnitelmaa
- Verkostotyöhön kiinnitetään huomiota, laadittu mm. erityistä tukea tarvitsevan nuoren yhteistyöpolku Ammattiopisto Luovin, Siun soten vammaispalveluiden sosiaaliohjauksen ja vammaispalvelujen työ- ja päivätoiminnan kesken. Yhteistyöpolussa yhteistyötahoina myös tarvittaessa TE-palvelut, Kela ja Ohjaamo. Polku rakentuu yksilöllisesti asiakkaan näkökulmasta.

Kehitysvammaisten työtoiminta ja työhönvalmennus, Palvelun sisällön palvelupäätökset

- Käytetyt palvelupäätökset
 - Kv-Työtoiminta
 - Kv-Työtoiminta, osa-aikainen
 - Kv-Avotyötoiminta
 - Kv-Avotyötoiminta, osa-aikainen
 - Kv-Tuettu työ
 - Kv-Tuettu työ, osa-aikainen
 - Kv- Työhönvalmennus
- Päätöksistä työtoiminta, avotyötoiminta ja työhönvalmennus voivat olla päällekkäisiä.
- Työhönvalmennuksen nähdään ennakoivan tuettua työtä (työsuhteinen työ) jolloin työhönvalmennuksen päätös lopetetaan tuetun työn päätöksen alkaessa. (Tilastolliset syyt, sisällöllisesti palvelut ovat kuitenkin yhtenevät)
- Toimintapäivien määrä, tehtävät ja sisältö sovitaan yksilöllisistä tarpeista käsin
- Työtoiminta tapahtuu toimintakeskuksessa tai ryhmämuotoisena työtoimintana toimintakeskuksen ulkopuolella,
- Avotyötoiminta tapahtuu itsenäisesti toimintakeskuksen ulkopuolella tavallisella työpaikalla työhönvalmentajan tuella
- Työhönvalmennus /tuettu työ
 - Yksilö- ja ryhmämuotoinen työhönvalmennus, etätyöhönvalmennus
 - Siun soten työhönvalmennuksen ja palkkatyön prosessin mukaisesti
- Työllistymistä tukeva toiminta ja osallisuutta tukeva toiminta

Työhönvalmennuksen ja palkkatyön prosessi, vammaispalvelut

Työhönvalmennuksen prosessi

Työhönvalmennuksen ja tuetun palkkatyön prosessi, vammaispalvelut

Tavoitteiden määrittely ja jatkuva arviointi asiakastietojärjestelmään

- ✓ Työhönvalmentajan tuki asiakkaalle, työnantajalle, työyhteisölle
- ✓ Yhteistyö eri tahojen kanssa esim. kela, te-palvelut, ammatilliset oppilaitokset
- ✓ Tämänhetkiset työmarkkinoiden tarpeet ja tulevaisuuden näkymät
- ✓ Tehokas tuki työn tekemiseen ja työssä pysymiseen on tuetun työllistämisen ydinasia, joka erottaa sen perinteisistä työllistymispalveluista

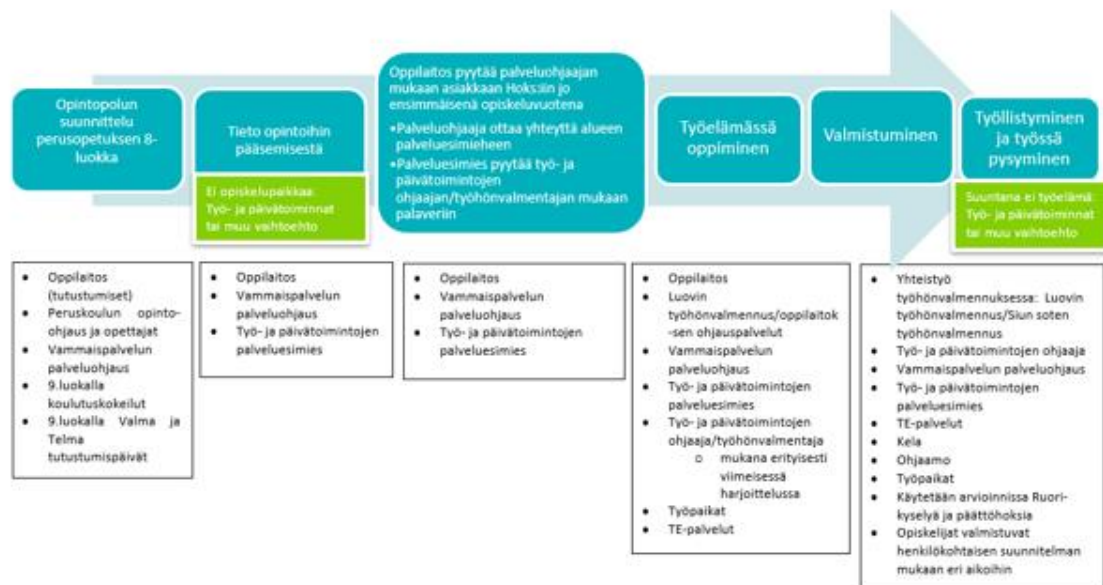
Prosessikuvaus pohjautuu Euse Toolkit, tuetun työllistymisen työkalupakkiin

Yhteistyöpolku Luovi ja Siun sote

Yhteistyöpolku

Yhteistyöpolku erityistä tukea tarvitsevat nuoret, Siun soten työ- ja päivätoiminnot, Siun soten palveluohjaus ja Luovi

Kehitysvammaisten avotyötoiminta, tuettu työ, työhönvalmennus, palvelun sisällön erityispiirteitä:

- Avotyönohjaustyötä kokoaikaisena tai osana muuta ohjaustyötään tekevää henkilökuntaa alueella 12 henkilöä, 1-2 henkilöä/toimintakeskus, yleensä yksi henkilö/ toimintakeskus.
- Alueellisia eroja asiakkaiden tuetun työllistämisen ohjauksessa, osassa alueista ollaan tuetussa työllistämisessä toimittu jo kauan ja asiakkaan ensisijaisena tavoitteena ajatellaan olevan työllistymisen, toisaalla ollaan aloitettu vasta nyt. Keskeistä ohjaajien resurssointi, aika, osaaminen, motivaatio ja tieto tuetusta työllistämisestä.
- Työajan jakautuminen toimintakeskuksissa tuetun työllistämisen (avotyön, tuetun työn ja työhönvalmennuksen) ja toimintakeskuksen ohjaustyön välillä, noin tunteja % / viikko.

	Prosentti
Enintään 20 % viikossa	44,5%
Enintään 40 % viikossa	33,3%
Enintään 60 % viikossa	0%
Enintään 80 % viikossa	11,1%
100 % viikossa	11,1%

- Alueella arvioidaan, että avotyötoiminnan, tuetun työn ja työhönvalmennuksen asiakasmäärät tulevat lähivuosina nousemaan huomattavasti.

Kuinka paljon asiakkaita palvelussa on?

- Vammaispalveluiden arvio, että työllistymisen tuen palveluihin ohjataan kymmeniä asiakkaita vuosittain
- Kehitysvammaisten työtoiminnan asiakkuuksien määrää ei voida suoraan nostaa järjestelmästä. Määrät sisältävät myös päivätoiminnan asiakkuudet.
- Kehitysvamma palveluissa Siun sotessa 13 kunnan alueella avotyön ja tuetun työn asiakkuudessa noin 150 asiakasta vuosittain
 - Alueella huomattu ja arvioidaan k.o. asiakasmäärien lisääntyvän
- NEPSY-piirteisten asiakkaiden määrä lisääntynyt jatkuvasti

Minkälainen on asiakasrakenne ja –jakauma?

- Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen järjestämisen edellytyksenä on, että henkilö ei saa riittäviä tai hänelle sopivia palveluja tai tukitoimia muun ensisijaisen lainsäädännön nojalla. (Siun sote)
- Asiakaskunta muuttunut, palveluun ohjautuu lievemmin vammaisia henkilöitä, joilla on muita pulmia: mielenterveys, päihde, neuropsykiatriset haasteet
- Kehitysvammaisten erityishuolto-ohjelman taustalla diagnoosiperuste

Asiakkaan ohjautuminen palveluun

- Kehitysvammapalveluiden asiakkuus alkanut usein varhaisessa vaiheessa jo lapsuudessa
- Palveluun voi ohjautua aikuisena työkäisten palveluiden ja TYP:n kautta
 - Työkäisten palveluiden asiakkuus ohjaa erityishuoltoon, jossa polkua pohditaan
- Myös Kelan ja Vetrean työkykyarvio ohjaa vammaispalveluiden asiakkuuteen
- Palveluun voidaan ohjautua myös työllisyyden kuntakokeilun kautta, tarve työhönvalmennuksen tuelle
- Oppilaitosyhteistyö
- Ohjautuminen suoraan muiden kanavien kautta on vähäistä (muina kanavina tässä tarkoitetaan TE-palveluita, hankkeita ja järjestöjä)
- Ohjautumisen polku:
 - Tieto palvelutarpeesta/ Palvelutarpeen arvio- vammaispalvelujen sosiaalityö ja sosiaaliohjaus – palveluesimies - kehitysvammaisten työtoiminta ja työhönvalmennus.

Kuinka pitkiä palvelujaksoja asiakkailla on?

Palvelun kesto

- Kehitysvammaisten asiakkaiden palvelutarve on pääsääntöisesti pitkäaikaista
- Asiakkuuden palvelupolku rakentuu yksilöllisesti
- Asiakkaan polun vaihteellisuus voi vaikuttaa asiakkuuden keston, asiakas voi olla välillä poissa (esim. hoitojaksot, opiskelu) ja palata palvelun käyttäjäksi uudelleen. Myös palveluntarpeen määrä ja sisältö voi vaihdella työllistymisen polun eri vaiheissa.

Mihin asiakkaat päätyvät tästä palvelusta?

- Työllistyvän asiakkaan polku
 - Työhönvalmennus alkaa,
 - TE-palvelujen asiakkuus varmistetaan ja aloitetaan
 - Tarvittaessa haetaan B-lausunto palkkatuki
 - Työnräätälöinnin ja työhönvalmennuksen kautta työllistyminen
- Keskeistä yksilöllinen ja riittävä tuki
 - Kommentti: Palkkatyö onnistuisi kun riittävä tuki olisi ollut saatavilla, tarpeeton polun ”notkahdus” olisi voitu välttää, kuopasta nostaminen on aina haastavaa.
 - Kommentti: Usein eläke haetaan vaikka voisi myös työllistyä, jos tuki olisi saatavilla
- Vammaispalvelujen asiakkaan jatkopolku
 - Jos asiakas on halunnut työllistyä itsenäisesti, usein itsenäinen polku ei kanna ja asiakas palaa vammaispalvelujen asiakkuuteen, työllistyminen itsenäisesti ei onnistu ja asiakkuus palaa takaisin
 - Tarvitaan yhteistä tietoa muista toimijoista kentällä asiakkaan jatkopolun suunnittelun tueksi.

Onko palvelussa tai sen asiakkailla asiakasvastaava? Jos on, niin kuka?

- Sosiaaliohjaus tai työ- ja päivätoiminnan ohjaaja voi toimia roolistaan käsin asiakkaan työllistymisasioissa ”asiakasvastaavana”
 - Työ- ja päivätoiminnan ohjaajan rooliin ei kuitenkaan kuulu asiakkaan muiden palveluiden koordinointi.
 - Nähdään tärkeänä, että jollakin henkilöllä olisi asiakkaan kokonaistilanteesta selkeä näkemys: usein vammaispalvelujen sosiaaliohjaaja on tietoinen asiakkaan kaikista palveluista palveluohjauksen näkökulmasta
 - Haasteena yhteisasiakkuus ja siinä tiedon siirron haaste, tietosuoja ja erilaiset tietojärjestelmät. Koordinoijalla on silloin haasteena koota tieto. Asiakasvastaava asiakkaan tilanteen koordinoijana tärkeää
 - Keskeistä olisi selkeät, nimetyt vastuualueet, toimijoiden omat roolit selvillä, nyt päällekkäisen työn tekemistä

Onko asiakkaille saatavilla työhönvalmennusta? Kuinka paljon?

- Kehitysvammaisille henkilöille on tarjolla työhönvalmennusta, muissa sosiaalipalveluissa alueella vähän tarjolla työhönvalmennusta.
 - Haasteena on, että osan työhönvalmennusta tekevien työntekijöiden toimenkuvaan kuuluu myös muuta ohjaustyötä kehitysvammapalveluiden toimintakeskuksilla
 - Työhönvalmennuksen prosessia ei käytetä alueella tasalaatuisesti: Tarvitaan edelleen tietoa ja henkilöstön osaamisen kehittämistä k.o. asiassa
- Kehitysvammapalvelujen työhönvalmennuksen kesto määräytyy asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti
 - Työhönvalmennusta on tarvittaessa, alun tiiviimmän ohjauksen jälkeen pyrkimyksenä on asiakkaan mahdollisimman itsenäinen suoriutuminen työtehtävistä. Jatkuva, tiivis tuki työpaikalle ei ole mahdollista.
- Siun soten kehitysvammapalveluissa on olemassa tuetun työllistämisen verkosto:
 - Avotyön ohjausta ja työhönvalmennusta tekevien verkosto Siun soten alueella, edustus lähes joka kunnasta
 - kokoontuu noin 4 krt vuodessa
 - Tiedottava rooli: Kehitysvammapalveluista edustus Kehitysvammaliiton Palkkaamossa
- Alueella toimijoita, jotka tarjoavat muille asiakkaille työhönvalmennusta:
 - APAJA- nuorten paja/ Nurmes. Lieksassa avotyönohjaajat, Valvomo, Valpas-ratkaisut Oy, työllisyyspalvelut
 - Työtön työhakija voi saada työhönvalmennusta
 - Polvijärvi: kv-asiakkaille tukea saatavilla, Breikki-paja kuntouttava työtoiminta
 - Heinävesi: kv-asiakkaat ok, Etsivä nuorisotyö: Kuntouttava työtoiminta-jaksot
 - Outokumpu: Kv-asiakkaat ok, asiakkaiden tahtotila töihin kova, kuntouttava työtoiminta ja etsivä nuorisotyö ja paja
 - Yksityiset toimijat

Työ- ja toimintakyvyn arviointimenetelmät

- Kehitysvammapalveluissa oma työ- ja toimintakyvyn arvioinnin sekä osaamisen kartoittamisen lomake, osaamisenkartoitus tapahtuu usein myös työpaikoilla tai toimintakeskuksessa fyysisesti työtä tekemällä
- Ammattiopisto Luovin käyttämä mittari: Ruori
- Yhteistyökumppaneilla käytössä työ- ja toimintakyvyn arviointimenetelmiä
- Siun soten alueella tuetun työllistämisen toimijoilla käytössä useita erilaisia työ- ja toimintakyvyn mittareita

Saavatko asiakkaat korvauksia palveluun osallistumisesta? Etuusjärjestelmä?

- Työosuusraha asiakkaan toteutuneiden avotyön ja työtoiminnan toimintapäivien mukaisesti
- TE-palveluiden harkinnanvarainen kulukorvaus kehitysvammaisella eläkkeensaajalla työkokeilun aikana
- Yleinen työkokeilun kulukorvaus työmarkkinatuella olevalla asiakkaalla
- Kelan etuudet: Työmarkkinatuki, eläkkeet...
- Asiakkaan palkkatukioikeus, työolosuhteiden järjestelytuki työnantajalle palkkatyösuhteessa olevalla asiakkaalla

Kuinka yhteistyö toimii muiden sote-palveluiden kanssa?

- Tietoa vammaispalveluista toisille toimijoille ja vastaavasti tietoa toisista toimijoista vammaispalveluille; segmentit ylittävä yhteistyö tarpeen
 - Roolien selkeyttäminen muille mitä on vammaispalvelut ja vammaispalvelujen palvelutarjonta
 - Koetaan, että toisilla sote-palveluilla ei välttämättä ole selkeää näkemystä siitä, ketkä ovat vammaispalveluiden asiakkaita.
 - Koetaan, että vammaispalveluun nähdään kuuluvan asiakkaita, jotka voivat kuulua myös Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tai työikäisten palveluiden asiakkuuteen
- Tavoitteena oltava asiakkaan kannalta selkeä polku
 - Mistä palveluista asiakas hyötyisi? Mikä häntä tukee parhaiten? Mikä palvelu on tarkoituksenmukainen?
 - Nivelvaiheiden tuki
 - Asiakkaan kokonaistilanteen hahmottaminen muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä
 - Vammaispalvelujen osallisuus tarvittaessa monialaryhmään?
- Lokeroituminen, segmentoituminen nähtävissä
- Tiedon siirto järjestelmässä palvelutoimijoiden välillä koetaan haastavaksi
- Tarvitaan yhteistyön tiivistämistä Kelan kanssa sekä tietoa myös Kelan etuusjärjestelmästä, koulutus- ja kuntoutusmahdollisuuksista

Kuinka yhteistyö toimii TE-palveluiden ja kunnan työllisyyspalveluiden kanssa?

- Kehitysvammaisen asiakkaan osalta yhteistyömalli TE-palvelujen kanssa toimivaa,
 - Koettu, että kehitysvammainen asiakas tarvitsee pääsääntöisesti työllistymiseensä liittyvien asioiden hoidossa usein tukea, tähän saatavilla sote-työhönvalmentajan tuki
 - Työvoima-asiantuntija, työnhakusuunnitelma, työnhaku, työkokeilu, palkkatuki, koulutukset..
- Osatyökykyisyyden ymmärtämisen vahvistaminen TE-palveluissa nähdään tarpeellisena
 - Tietous erityisen tuen tarpeen asiakasryhmistä TE-palveluihin
- Vammaispalveluista todetaan, että etuusjärjestelmän (eläke) este, saattaa estää yhteistyön
 - Asiakas ei pääse sinne palveluun, minkä kokee omakseen.
 - Saatu etuus (tässä työkyvyttömyyseläke) estää/pudottaa pois olemassa olevasta, toimivasta palvelusta (kuntouttava työtoiminta)
- Tiedon jakaminen koulutuksen kautta työnantajille,
 - tiedon merkitys työllistämisen eri vaiheissa;
 - Vaikuttamisen mahdollisuus asenteisiin ”onnistuminen on mahdollista”
 - Työllistämisen ”riskien” näkyväksi tekeminen; Palkkaaminen mietityttää, riskejä ei tosiasiaassa ole
 - Palkkaamisen tuet

Roolinjako sote-palvelut – TE-palvelut asiakkaan yhteistyöpolulla

- Kiinnitettävä huomiota sote-toimijoiden, TE-palveluiden, kuntatoimijoiden tehtäväkuvien ja roolien selkeyttämiseen asiakkaan palvelupolun eri vaiheissa; tapahtuu paljon päällekkäistä työtä
- Ensisijaiset palvelut ovat kaikkien oikeus ja toiminnan lähtökohta vammaispalveluissakin
- Kelan/ TE-palveluiden erityisneuvonta tarjolle kaikille myös ennakoivasti
- Asiakkaan palveluiden koordinointi tärkeää
- Kehitysvamma palveluiden työhönvalmennuksessa todennettu, että on asiakkaan edun mukaista, että asiakkaalla on TE-palveluita käyttäessään saatavilla tuki mm. asiakkaan ymmärtämisen varmistamiseksi, vahvistamiseksi ja tukemiseksi asiointitilanteessa ja sen jälkeen. Lisäksi tärkeää on asiakkaan näkökulman toteutumisen tukeminen mm. asiakkaan valmentaminen etukäteen asiointitilanteeseen valmistaumiseksi. Nähdään, että asiakas tarvitsee usein tukea kaikissa työllistymisen vaiheissa. Ilman alun tiivistä tukea asiakas harvoin pärjää itsenäisesti.
- Huomioitava, että kehitysvammaiset asiakkaat, joilla ei ole eläkepäätöstä, voivat olla asiakkuudessa esim. Ohjaamoon, TYP:iin, kuntien työllistämispalveluihin tai Miepään. Asiakkaalla ei tässä tilanteessa ole välttämättä yhteisasiakkuutta sosiaalipalveluiden vammaispalveluihin.

Vammaispalveluissa huomioitavia asioita jatkotyöskentelyssä

Työllistymistä tukevien sosiaalipalvelujen kartoitus

Kevät 2021

Vammaispalvelulainsäädännön uudistus

- Vammaispalvelulainsäädännön uudistus
 - Uudistuksessa on tarkoitus säätää uusi vammaispalvelulaki. Uusi laki sisältäisi säännökset vammaisille henkilöille järjestettävistä sosiaalihuollon erityispalveluista. Samalla nykyinen vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki kumottaisiin
 - Työllistymistä tukeva toiminta ja työtoiminta: Sosiaalihuoltolaki 27 d§ ja 27 e§
 - Kenellä on lakimuutosten myötä työllistymistä tukevan toiminnan ja työtoiminnan järjestämisvastuu?

Välittäjä Oy ja Alihankintamalli avotyön korvaajana

- Välittäjä Oy
 - Suomen hallitus on päättänyt perustaa Välittäjä Oy:n parantamaan kaikkein vaikeimmassa työmarkkina-asemassa olevien osatyökykyisten työllistymistä.
 - Tarjoaa työllistettävälle tuetun työpaikan sekä avoimille työmarkkinoille siirtymiseen tarvittavaa koulutusta ja muuta tukea
 - Kehitysvammaisten avotyötoiminnassa olevien asiakkaiden mahdollinen siirtyminen Välittäjä Oy:n asiakkuuteen?
 - Avotyötoiminta pyritään tulevaisuudessa korvaamaan ryhmämuotoisen alihankintamallin avulla, huomioitava yhtymäpinnat Välittäjä Oy:n kanssa
 - Alihankintamallissa myös taustalla kehitysvammaisten työllistyminen avoimille työmarkkinoille
 - Siun sote pilotoi alihankintamallia ajatuksella, että se olisi siirrettävissä myös muille osatyökykyisille henkilöille mahdolliseksi ryhmämuotoisen työllistymisen muodoksi.

Huomioitavia asioita jatkotyöskentelyssä: Yleiset, palveluun tulevaisuudessa vaikuttavat asiat

- TE-palvelujen siirto kunnille 2024

Kolme aaltoa pysyvään palvelurakenteeseen

Kehitysvammalain (519/1977) mukaisen työtoiminnan ja työhönvalmennuksen asiakkaat

Kehittämiskohteena:

- Vammaispalvelujen kehitysvammaisen asiakkaan tunnistaminen eri palveluissa ja oikeaan palveluun ohjaaminen/saattaen vaihtaminen
 - Huomioitava asiakkaan palveluverkosto, kuten TE-palvelut, kunnan työllisyyspalvelut, työllisyys Hankkeet, mielenterveys- ja päihdepalvelut ja työikäisten sosiaalipalvelut tunnistamisen ympäristönä. Asiakkaan käynti ”väärässä” palvelussa voi pahimmillaan viivästyttää työllistymispolkua ja vähentää itseluottamusta, mikäli ohjauksen ja tuen vahvuus ei ole asiakkaan tilanteeseen nähden riittävä.
 - Huomioitavaa kehitysvammaisen asiakkaan tarvitseman työhönvalmennuksen osaamisen esille tuominen ja vahvistaminen yllä mainittujen palveluiden tietoon ja siirtymisen tueksi
 - Huomioitava asiakkaan valmistumisen vaiheessa tehtävän oppilaitosyhteistyön jatkaminen ja vahvistaminen

Kehitysvammalain (519/1977) mukaisen työtoiminnan ja työhönvalmennuksen asiakkaat

- Siun soten yhteneväisen työhönvalmennuksen –mallin rakentaminen
 - Huomioitava tasavertaisen palvelun saatavuus kaikille alueen kehitysvammaisille tuetun työllistämisen asiakkaille, asiakkaille tarjolle saavutettavaa tietoa mahdollisuudesta saada tukea työllistymisensä eri vaiheissa.
 - Huomioitavaa yhteneväisyydet mielenterveys- ja päihdepalveluiden IPS-työhönvalmennuksen osalta, työhönvalmennuksen laatukriteeristö
- Henkilöstön osaamisen vahvistaminen tuetun työllistämisen palvelutarjonnasta, palveluprosessista ja yhteistyöpolusta
- Huomioitava myös neuropsykiatrisia piirteitä omaavien henkilöiden mahdollisuus saada tarvitsemansa tuki työllisyyspalveluissa (kts. dia 36)

Kehitysvammalain (519/1977) mukaisen työtoiminnan ja työhönvalmennuksen asiakkaat

Kehittämiskohteena:

- Ammattiopisto Luovin kanssa tehdyn yhteistyöpolun laajentaminen koskemaan myös Ammattiopisto Riveriaa sekä vastaavanlaisten yhteistyöprosessien sopiminen mm. Kelan ja TE-palveluiden kanssa. (Kts dia 37)
- Työllistymistä tukevien sote-palveluiden ja muiden palveluiden tiedon jakaminen kaikille toimijoille, toimijoiden roolien selkeyttäminen
- Kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen kehittämistyössä: Vammaispalveluissa on vahvuutena koulutetut kokemusasiantuntijat, jotka osallistuvat kehittämistyöhön antaen lausuntoja

Yhteisiä huomioitavia asioita jatkotyöskentelyssä

Työllistymistä tukevien sosiaalipalvelujen kartoitus

Kevät 2021

Huomioitavia asioita jatkotyöskentelyssä:

Kaikille palveluille yhteisiä näkökohtia

- Palveluun ohjautumisessa korostuu diagnoosiperusteisuus, palvelut ovat segmentoituneita ja kohdennettuja tietyille asiakasryhmille
 - Palvelukohtaisesti yksilöity resurssointi ja kulurakenne haastaa yhteistyön palveluiden välillä
 - Erilaiset tietoturvaohjeistukset ja tietojärjestelmät haastavat sujuvaa tiedon siirtoa asiakkaan asiassa palvelusektoreiden ja muiden toimijoiden välillä.
- Yhteistä asiakkaan pitkäkestoinen, hitaasti etenevä työllistymisen polku
 - Asiakkaiden työllistymisen polut ovat monivaiheisia ja voivat sisältää useita eri työntekijöitä eri palveluista.
 - Palvelut voivat olla päällekkäisiä ja yhtäaikaaisesti saman suuntaisia toisistaan tietämättä
 - Nivelvaiheiden ohjauksen tarve kaikissa palveluissa
- Yhteistä asiakkaat, joiden palveluiden ohjautuminen on epäselvää
 - Neuropsykiatrisia piirteitä omaavat työllistymisen tuen tarpeen asiakkaat
 - Kehitysvammainen asiakas saamansa etuuden perusteella onkin kuntouttavassa työtoiminnassa kehitysvammapalveluiden sijaan
- Tuetun työllistymisen prosessin yhtenäistäminen alueella, hyvin toimivat mallit käyttöön laajemmin
 - Yksilöllisen ja riittävän tuen varmistaminen asiakkaille
 - Työhönvalmennuksen laatuksokriteereiden mukainen osaaminen tasalaatuisen palvelun varmistamiseksi

Huomioitavia asioita jatkotyöskentelyssä:

Kaikille palveluille yhteisiä näkökohtia

- Monialaryhmien tasalaatuisuus alueella varmistettava
 - Monialayhteistyön tarve näkyvää, vammaispalvelujen liittyminen monialaiseen yhteistyöryhmään asiakkaan oikeaan palveluun ohjautumisen näkökulmasta
- Verkoston roolien selkeyttämisen tarve asiakkaan tuetun työllistymisen polun eri vaiheissa
 - Yhteistyön tahtotila palveluiden välillä
 - Selkeys muista toimijoista kentällä tarpeen asiakkaan jatkopolun näkökulmasta
 - Tieto toisen sosiaalipalvelun sisällöstä ja palvelutarjonnasta, myös tieto alueen muista saatavilla olevista palveluista

Huomioitavia asioita jatkotyöskentelyssä: Neuropsykiatristen piirteiden asiakkaat

- Asiakkaita mahdollisesti tulossa ja määrä lisääntynyt, joilla on NEPSY- tarpeita
- Todettu, että Nepsy-tarpeiden henkilöille ei ole tällä hetkellä olemassa sopivia palveluita
 - Haaste todennettu oppilaitoksissa, TE-palveluissa, työikäisten palveluissa, vammaispalveluissa
 - Nepsy-tarpeita omaavien asiakkaiden palvelun tarve poikkeaa siitä, mitä erityishuolto tarjoaa
- Keskeistä olisi erityisvaikeuden huomioiminen opintojen ja työnteon aikana
 - Tarvitaan taho, joka ohjaa ja tukee opintojen aikana sekä työllistymisen eri vaiheissa.
 - Erityisesti kiinnitettävä huomioita siirtymävaiheisiin
 - Saataville yksilöllinen ja riittävä tuki

Huomioitavia asioita jatkotyöskentelyssä: Oppilaitosyhteistyö

- Erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden yhteistyöpolun vahvistaminen ja tiivistäminen Luovin kanssa sekä sen laajentaminen koskemaan myös Riverian ammattioppilaitosta
 - Yhteistyöpolun ulottaminen myös muille asiakasryhmille
 - Yhteistyön tiivistäminen Kelan ja TE-palveluiden kanssa
 - Sote-palveluiden roolien selkiyttäminen: vammaispalvelut ja työikäisten palvelut
 - Yhteistyön tärkeyden korostaminen; oppilaitoksesta varhaisessa vaiheessa yhteys sote-palveluihin.
 - Huomioitava valmistuva opiskelija:
 - Huomioitava asiakkaan valmistumisen vaiheessa tehtävän oppilaitosyhteistyön jatkaminen ja vahvistaminen
 - Motivoinnin tarve jatkopolulla: Koettu, että riskinä on jääminen kotiin etuusjärjestelmän varaan
- Opintojen kohdentaminen alueen tarpeisiin erityisoppilaitoksessa:
 - Tarve alueella maatalousopintoihin ja puutarhapuolelle
 - Opintolinjat nyt aika vakiintuneita samoihin puhdistuspalvelut yms.
 - Miten asiakkaat voisivat ohjautua hoiva-avustajan koulutukseen?
 - Tuettu oppisopimus laajemmin käyttöön
 - Kohdennettu koulutus, ”täsmäoppisopimus”, osatutkintojen vahvistaminen ja suorittaminen suhteessa työssä tarvittavaan osaamiseen.

Huomioitavia asioita jatkotyöskentelyssä: Viheralueiden edut tai haasteet

Huomioitavaa, että Siun sote toimii 13 kunnan alueella. Alue on maantieteellisesti laaja. Alueen yleisenä haasteena on maaseudun autioituminen ja työpaikkojen siirtyminen keskustaajamiin.

- Viheralueiden edut
 - Erilainen työnantajaedustus
 - Pienen paikkakunnan etu on mahdollisuus yksilöllisten ratkaisujen luomiseen, kun asiakaskunta on pienempi
 - Opiskeluvaiheessa asuntopaikka voisi löytyä helpommin, oppilaitos voisi järjestää opintoja tämän huomioiden
 - Kun pienet yritykset ovat työllistäjinä, sana ja tietoisuus osatyökykyisestä työntekijästä leviää
 - Mahdollisuus räätälöidä asiakkaille oman näköinen, monipuolinen kokonaisuus:
 - työllistymisen erilaiset mahdollisuudet: samana päivänä eri työpaikat, eri päivinä eri työpaikat, pienen paikkakunnan keskustassa voi olla lyhyemmät välimatkat.

Huomioitavia asioita jatkotyöskentelyssä: Viheralueiden edut tai haasteet

- Viheralueiden haasteet
 - Samoista vähistä avotyötoiminnan paikoista, kuntouttavan työtoiminnan paikoista, työkokeilupajoista, harjoittelupaikoista ja työpaikoista kilpailee asiakkaita eri asiakasryhmistä, voisiko voimavaroja ja resursseja tässä yhdistää pienillä paikkakunnilla?
 - Alueellisesti palveluntuottajat eivät jakaannu tasavertaisesti
 - Haja-asutusalueella on pitkät välimatkat, ei sujuvaa paikallisliikennettä.
 - Miten löydetään työpaikat syrjäkyliltä, läheltä asiakasta?
 - Maatilat? Voisivatko osuuskunnat tms. olla työllistäjinä ”kylätalkkaritoiminta”?
 - Resurssipula:
 - Miten maakunnallisesti ohjaus saatavilla esim. asiakkaan siirtymävaiheissa? Onko palvelu tasalaatuisia maakunnan alueella?
 - Tarvitaan ihmisiä, jotka todella etsivät työpaikkoja, tukevat työn työntekijää ja työnantajaa ja mahdollistavat työn ja tekijän kohtaamisia.
 - Kohdennettu työhönvalmennus osatyökykyiselle henkilölle? Kuntakokeilu, TE-palvelut järjestämisvastuussa?

Huomioitavia asioita jatkotyöskentelyssä: Osaamisen vahvistaminen

- Asiakasosallisuuden varmistamiseen, tukemiseen ja vahvistamiseen liittyvä osaaminen
- Henkilöstön osaamisen vahvistaminen tuetun työllistämisen palvelutarjonnasta, palveluprosessista ja yhteistyöpolusta
 - Siun soten sisäisten työhönvalmennuksen palveluprosessien tunnistaminen ja käyttäminen. Tieto myös muista toimijoista ja heidän tarjoamistaan palveluista
- Osaaminen samansuuntaiseksi alueen toimijoilla työllistymisen tuen tarpeen tunnistamiseksi
 - Työ- ja toimintakyvyn tuen tarpeen tunnistaminen, arviointiosaaminen
- Tiedon tarve etuusjärjestelmästä; Kela-yhteistyön merkittävä rooli
- Työhönvalmennuksen laatukriteereiden mukainen osaaminen

Kiitos!